ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ ΤΩΝ «8»

● Συνέχεια από τή σελίδα 1

πανδρέου καί ότι ανέλαβε νά φέρη στήν 'Ελλάδα τίς ψήφους αποδοκιμασίας» του εναντίον τού καθεστώτος μέ τή μορφή τών κροτίδων. Είπε ότι δέν είναι αυτός ή αιτία γιά τίς κροτίδες, άλλά τό αποτέλεσμα μετά τήν 21η 'Απριλίου. Τέλος, είπε ότι θά είναι υπερήφανος γιά οποιαδήποτε απόφαση τού επιβληθή.

'Ο πρόεδρος τού Στρατοδικείου κ. Καραχάλιος, ρωτώντας τόν κατηγορούμενο γιά τήν αντίφαση τής απολογίας του μέ τίς ανακριτικές καταθέσεις του, είπε ότι μερικά περιστατικά διασταυρώνονται καί μέ τίς καταθέσεις άλλων κατηγορουμένων. 'Ο Βαλυράκης είπε: «"Οταν τρώς ξύλο υπογράφεις ό,τι σού λένε». Μιά άλλη δήλωση, πού τού διάβασε ό κ. επίτροπος, μέ τήν όποία αποκηρύσσει τίς οργανώσεις, ό Βαλυράκης τήν χαρακτήρισε σάν «προϊόν απεριγράπτων συνθηκών».

'Ο κατηγορούμενος Ζ. Καραγιώτας, πού κατηγορείται ότι αποδέχθη πρόταση τού Κυριαζή νά μετάσχη στήν οργάνωσή του, αρνήθηκε. 'Ο πρόεδρος τού Στρατοδικείου τού υπενθύμισε τήν ομολογία του κατά τήν ανάκριση. «Γιά ποιόν λόγο, είπε ό κατηγορούμενος, νά ενοχοποιήσω τόν εαυτό μου;». Καί ό κ. πρόεδρος τού απάντησε: «Θέλεις κι' εσύ νά κάνης τόν ήρωα».

'Ο Σπ. Σπηλιόπουλος, πού κατηγορείται μόνο γιά τήν ενοικίαση ενός διαμερίσματος στό Κολωνάκι μετά από εντολή τού Κυριαζή, είπε ότι τόσο παράνομο ήταν τό διαμέρισμα, ώστε είχε τυπώσει καί κάρτες μέ τή διεύθυνση καί τόν αριθμό τού τηλεφώνου του. 'Ο κατηγορούμενος είπε ότι στήν 'Ασφάλεια υποχρεώθηκε νά μείνη τρία μερόνυχτα όρθιος.

'Ο Β. Νικολόπουλος κατηγορείται ότι, τήν ώρα πού γινόταν ή έκρηξη στή λεωφόρο Πανεπιστημίου έξω από τόν κινηματογράφο «Ρέξ», αυτός επρόκειτο νά ειδοποιήση τόν Διεθνή 'Ερυθρό Σταυρό στήν περίπτωση συλλήψεως τού Κυριαζή πού τήν προκάλεσε. 'Ο κατηγορούμενος είπε ότι εκείνη τή στιγμή βρισκόταν στό Μουσείο, στήν Πατησίων.

'Ο κατηγορούμενος Ι. Χρυσάφης είπε στήν απολογία του, απαντώντας σέ ερώτηση τού συνηγόρου υπερασπίσεως κ. Δ. Μπουλούκου, ότι, εάν υπήρχε άλλο μέσον εκφράσεως, δέν θά χρησιμοποιούσε τίς κροτίδες γιά διαμαρτυρία μετά τήν 21η 'Απριλίου.

'Ο Ι. Λενέτης, πού δέν είχε προφυλακισθή, στήν απολογία του είπε ότι καταδικάζει τίς εκρήξεις, ότι μετάνοιωσε γιά ό,τι έκανε καί έχει τύψεις γιατί παρέσυρε τόν προηγούμενο κατηγορούμενό του Χρυσάφη.

'Ο κατηγορούμενος Δ. Κύργιος, αχθοφόρος τής λαχαναγοράς πού απολογήθηκε τελευταίος, είπε ότι από τήν ημέρα πού γνωρίστηκε στή φυλακή μέ τόν 'Αρχάκη, έγινε «καινούργιος άνθρωπος» καί ότι ή ζωή του «απέκτησε νόημα». Είπε ότι ήταν κρατούμενος γιά κλοπή καί όταν αποφυλακίστηκε τού βρήκε δουλειά ό Κυριαζής καί τόν περιέβαλε μέ εμπιστοσύνη. «Πίστεψα στό ιδανικό τής Δημοκρατίας καί αποφάσισα νά μήν ξαναπάω στή φυλακή παρέα μέ τούς ποινικούς κρατούμενους, είπε. Μέ κατηγορούν ότι πέταξα μαζί μέ τόν Κυριαζή τή βόμβα έξω από τό «Ρέξ». 'Αρνούμαι, όχι γιατί δέν θά τήν έβαζα εάν μού τό ζητούσαν, άλλά γιατί δέν τήν έβαλα. "Οσο γιά τίς καταθέσεις μου στήν ΕΣΑ, περάσαμε μιά πραγματική κόλαση. "Ετσι έχασα τήν ακοή μου».

"Οταν ρωτήθηκε ποιά ήταν ή προσφορά του πρός τήν Δημοκρατία τά προηγούμενα χρόνια, είπε: «Νομίζω ότι επτά χρόνια προσφοράς πρός τήν πατρίδα δέν είναι λίγα». 'Εξήγησε ότι υπήρξε μόνιμος λοχίας στό στρατό. «'Υπηρεσία πρός τήν Δημοκρατία;» τού είπε ένας στρατοδίκης. 'Ο κατηγορούμενος απάντησε: «Τότε ή πατρίδα μου ήταν δημοκρατία».

Τρείς ενστάσεις καί αιτήσεις αναβολής τής δίκης πού υπέβαλαν ενωρίτερα, τό πρωί, στό δικαστήριο οί συνήγοροι τών κατηγορουμένων, απερρίφθησαν. Οί κ.κ. Στ. Κανελλόπουλος, Στ. 'Αλεξανδρής καί Ι. Καραμφυλίδης, είπαν ότι «ό αιφνιδιαστικός προσδιορισμός τής δίκης» δέν τούς επέτρεψε ούτε γνώση τής δικογραφίας, ούτε επαφή μέ τούς πελάτες τους. Τέσσερις έξ άλλου μάρτυρες κατηγορίας, αστυνομικοί, κατέθεσαν στό δικαστήριο ότι οί κατηγορούμενοι ενισχύθηκαν οικονομικώς από οργανώσεις τού εξωτερικού καί ότι από τίς εκρήξεις μπορούσαν νά προκληθούν θύματα καί ζημιές. 'Ανέφεραν τήν δραστηριότητα καθενός από τούς κατηγορουμένους καί απέδωσαν τήν οργάνωση τής ομάδος τών κατηγορουμένων στόν 'Ανδρέα Παπανδρέου.

νά προκαλέση ζημιές καί νά θέση σέ κίνδυνο τήν ζωήν τών ανθρώπων. Πώς τό βγάζετε αυτό; Γίνεσθε μάντις σκοπού πού δέν εξεδηλώθη;

ΜΑΡΤΥΣ: Τό αποτέλεσμα δέν επήλθε, υπήρχε όμως ή πρόθεση.

'Ακολούθως, απαντών σέ άλλες ερωτήσεις ό κ. Γιαννικόπουλος είπε ότι ό έκ τών κατηγορουμένων Κυριαζής ανήκε στήν αριστερά καί ότι σκοπός του ήταν νά προκαλέση θύματα.

Στό σημείο αυτό ό Πρόεδρος ρώτησε τόν κατηγορούμενο Κυριαζή γιά τόν σκοπό πού είχε προμηθευθή τά εκρηκτικά.

ΚΥΡΙΑΖΗΣ: «Σκοπός μας ήταν νά διαμαρτυρηθούμε γιά τήν κατάσταση πού επικρατεί στήν χώρα μας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πού θά τοποθετούσατε τά εκρηκτικά σέ μέρη όπως τό «Ρέξ»;

ΚΥΡΙΑΖΗΣ: Δέν είχα αποφασίσει.

Ο κ. Κακλαμάνης εζήτησε στό σημείο αυτό από τό δικαστήριο, νά κλητευθή ό γενικός διευθυντής τού Χημείου τού Κράτους.

ΒΑΣ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ: Μέ ειδοποίησαν κ. συνήγορε ότι έχει έλθη.

«Είχε δικά του χρήματα»

Ο ΕΚ τών συνηγόρων τού Σπηλιοπούλου κ. Στάθης 'Αλεξανδρής εδήλωσε έν συνεχεία ότι κακώς ό μάρτυς κατέθεσε ότι ή οικονομική κατάσταση τής οικογενείας Σπηλιοπούλου δέν είναι καλή καί συνεπώς δέν δικαιολογείται νά είχε 2.000 δρχ. μέ τίς όποίες νοίκιασε τό διαμέρισμα στό Κολωνάκι. Ζήτησε δέ νά κληθούν μάρτυρες γιά ν' αποδειχθή ότι χρήματα είχε καί συνεπώς δέν τόν χρηματοδοτούσε κανένας.

Γιά τόν Λενέτη ό κ. Γιαννικόπουλος είπε ότι «παλαιότερα είχε σχέσεις μέ τόν Κυριαζή καί τόν 'Αρχάκη καί ότι επρόκειτο μάλιστα νά τοποθετήσουν μιά βόμβα στήν πλατεία Συντάγματος, άλλά άλλαξαν γνώμη γιατί τό Σύνταγμα αστυνομοκρατείται μέ συγχωρείτε «αστυνομεύεται». "Ετσι έφυγαν καί προσπάθησαν νά τήν τοποθετήσουν άλλού.

ΚΥΡΙΑΖΗΣ: Πότε είχα πάει στήν ΕΔΑ κ. πρόεδρε; Στήν ανάκριση μόνος μου είπα ότι σέ ηλικία 16 ετών πέρασα δυό φορές από τά γραφεία τής ΕΔΑ. Τώρα λέει ό μάρτυρας ότι οί διαπιστώσεις τής υπηρεσίας του είναι ότι ανήκα στήν ΕΔΑ. Τί νά σάς πώ;

ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Καί τό παραπεμπτικόν μιλά γιά συνεργασία μέ τό Κ.Κ.Ε. απ' αυτό πού είπε ό Κυριαζής.

ΜΑΡΤ.: Λοιπόν εφ' όσον θέλετε νά μάθετε ό Καραγιώτας είναι κομμουνιστής. Καταδικάσθηκε καί αμνηστεύθηκε.

ΚΑΡΑΓΙΩΤΑΣ: Δέν είχα δικασθή κ. πρόεδρε. Είχα συλληφθή γιά παράβαση τού 509 άλλά δέν παραπέμφθηκα σέ δίκη.

ΠΡΟΕΔΡ.: Καλά ό μάρτυρας κάνει τήν διευκρίνιση ότι δέν δικάσθηκε.

ΜΑΡΤ.: 'Εγώ ξέρω ότι είναι κομμουνιστής.

ΠΡΟΕΔΡ.: Δέν μάς ενδιαφέρουν τά φρονήματα.

ΣΥΝΟΓΟΡΟΙ: Μά δημιουργούνται εντυπώσεις κ. πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡ.: Καλά, έξ άλλου έχει παραπεμφθή μέ τόν 509.

ΣΥΝΟΓΟΡΟΙ: Καί τί μ' αυτό; "Οσοι έχουν παραπεμφθή μέ τόν 509 είναι κομμουνιστές;

ΚΑΡΑΓΙΩΤΑΣ: Μέ ποιά στοιχεία μέ βγάζουν κομμουνιστή; κ. πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡ.: Είσθε;

ΚΑΡΑΓΙΩΤΑΣ: Δέν είμαι. 'Αλλά νά μή δημιουργούμε καί εντυπώσεις.

Τά μέλη τού 'Εκτάκτου Στρατοδικείου, ενώπιον τού όποίου δικάζονται οί «8»

Καταθέσεις μαρτύρων

Πρώτος μάρτυς κατηγορίας ό κ. Γιαννικόπουλος, αστυνόμος Γ. 'Ασφαλείας, ετόνισεν ότι ωρισμένα άτομα επρόκειτο νά έρθουν από τό εξωτερικό εφοδιασμένα μέ βόμβες καί αποφασισμένα νά προκαλέσουν εκρήξεις αδιαφορώντας γιά τά τυχόν θύματα. 'Η υπηρεσία δραστηριοποιήθηκε καί συνέλαβε δυό άτομα καί κατέσχε τό υλικό.

Στήν συνέχεια ό κ. Γιαννικόπουλος είπε ότι ό έκ τών κατηγορουμένων Βαλυράκης έφυγε τό 1970 στό εξωτερικό, ήρθε σέ επαφή μέ διάφορα πρόσωπα πού «ζούν παρασιτικώς», εξεπαιδεύθη στήν κατασκευή καί χρήση βομβών καί επανήλθε στήν 'Ελλάδα γιά νά πραγματοποιήση τούς «εγκληματικούς σκοπούς του», οί όποίοι όμως δέν πραγματοποιήθηκαν γιατί παρενέβη ή 'Ασφάλεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Διά τήν δραστηριότητα τού Βαλυράκη είς τό εξωτερικόν τί γνωρίζετε;

ΜΑΡΤΥΣ: 'Εκ πληροφοριών γνωρίζω ότι ή όλη υπόθεσις άρχισε από τήν Σουηδίαν από κάποιον Πονηρίδην, ένα απότακτο αξιωματικό Μαρίνο Γεωργίου καί πολλούς άλλους.

Καί ό μάρτυς ανεφέρθη σέ διάφορα περιστατικά πού ιστορούνται στήν παραπεμπτική διαταγή.

'Ακολούθως κατέθεσε ότι τά εκρηκτικά παρέλαβαν από ένα ζευγάρι αλλοδαπών οί Βαλυράκης καί Κυριαζής. 'Αργότερα βρέθηκαν σ' ένα σπίτι στήν Καλλιθέα όπου τά είχε κρύψει ό Βαλυράκης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: "Ηξεραν νά χειρίζωνται καλά τά εκρηκτικά;

ΜΑΡΤΥΣ: Είναι πολύ εύκολο. Σέ δυό λεπτά μπορείτε καί σείς κύριε Πρόεδρε νά τά χειρισθήτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Καλά δέν εξεπαιδεύθησαν είς τό εξωτερικόν;

ΜΑΡΤΥΣ: Βεβαίως, άλλά δέν έκαναν καί πειράματα. Τούς έδειξαν απλώς πώς νά τά χρησιμοποιούν γιά νά μή έχουν κανένα ατύχημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ποιός τούς προμήθευε τά εκρηκτικά; Τά αγόρασαν, τούς τά δώρησαν;

ΜΑΡΤΥΣ: Λεπτομέρειες δέν ξέρω.

'Αναφερόμενος μετά ό κ. Γιαννικόπουλος στόν κατηγορούμενο Καραγιώτα είπε ότι τόν συνάντησε ό Κυριαζής, μετά τήν επιστροφή τους από τό εξωτερικό καί τού είπε τό τί πρόκειται νά κάνη «Δέν μπορώ όμως νά βεβαιώσω ότι ό Καραγιώτας δέχθηκε νά τόν βοηθήση, κατέληξε ό κ. Γιαννικόπουλος.

Γιά τόν κατηγορούμενο Σπηλιόπουλο, ό μάρτυς είπε ότι, όπως διαπίστωσε, είχε πάρει χρήματα από τόν Κυριαζή γιά νά νοικιάση ένα διαμέρισμα στό Κολωνάκι. 'Ο Σπηλιόπουλος ισχυρίζεται, συνέχισε ό μάρτυς ότι τά χρήματα αυτά τά πήρε σάν δάνειο. Πάντως πιστεύω πώς ό Σπηλιόπουλος ήξερε τά πάντα».

Γιά τούς άλλους κατηγορουμένους είπε, ότι δέν γνωρίζει τίποτε, γιατί δέν ασχολήθηκε μέ αυτούς ή υπηρεσία του, άλλά τό ανακριτικό τμήμα τής Ε.Σ.Α.

ΒΑΣ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ: Γνωρίζετε γιά μιά έκρηξη στήν Πανεπιστημίου; 'Ηταν επικίνδυνη ενέργεια;

ΜΑΡΤΥΣ: Μάλιστα.

ΒΑΣ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ: Τί άνθρωποι είναι οί Βαλυράκης, Κυριαζής καί Καραγιώτας; 'Από πλευράς χαρακτήρος πώς τούς είδατε;

ΜΑΡΤΥΣ: "Οταν τούς συλλάβαμε αρνήθηκαν, άλλά μετά είπαν, ότι τέτοια εντολή είχαμε πάρει.

ΒΑΣ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ: "Ηξεραν ότι έκαναν παράνομο πράξι;

ΜΑΡΤΥΣ: Βεβαίως καί τό ήξεραν καί απεδέχοντο τόν κίνδυνο, πού τυχόν θά προερχόταν από τίς εκρήξεις. 'Ηθικά είναι ασυγκράτητοι. Δέν έχουν αρχές. Είναι αναρχικοί, άν μού επιτρέπεται ή έκφραση. Δέν έχουν ιδανικά. Πώς μπορεί ενας άνθρωπος νά έχη ιδανικά όταν σκοτώνη ανθρώπους;

ΒΑΣ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ: 'Υπάρχει "Ελλην πού αποδέχεται τέτοιες πράξεις; Πέστε γιά νά ακούσουνε καί αυτοί πού βρίσκονται στό εξωτερικό.

ΜΑΡΤΥΣ: Δέν υπάρχει "Ελληνας.

"Ηξερε ότι τόν παρακολουθούν;

ΜΕΤΑ ΤΟΝ κ. Βασιλικό 'Επίτροπο έκαμε ερωτήσεις στόν μάρτυρα, ό έκ τών συνηγόρων τού Βαλυράκη κ. 'Απ. Κακλαμάνης:

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ: 'Ο Βαλυράκης μετά τήν επιστροφή του από τό εξωτερικό πόσες φορές συναντήθηκε μέ τόν Κυριαζή;

ΜΑΡΤΥΣ: Νομίζω αρκετές φορές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τί σημασία έχει αυτό κ. συνήγορες;

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ: Είναι ζήτημα κ. Πρόεδρε νά συναντήθηκαν δυό φορές μετά τήν άφιξή του στήν 'Αθήνα. Πώς θά γινόνταν όλα αυτά πού αναφέρει ή παραπεμπτική διαταγή; Δέν έπρεπε νά γίνουν πολλές συσκέψεις;

ΜΑΡΤΥΣ: Τά σχέδια είχαν καταστρωθή από τό εξωτερικό.

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ: Καταθέσατε ότι τούς παρακολουθήσατε. Γνωρίζετε άν αντελήφθησαν τήν παρακολούθηση ;

ΜΑΡΤΥΣ: Προφανώς όχι.

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ: Γνωρίζετε κάποιον Πετρίτη 'Ανδρέα;

ΜΑΡΤΥΣ: Δέν τόν ξέρω.

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ: 'Ο Πετρίτης σάς πληροφορώ συνελήφθη καί κατέθεσε στήν 'Ασφάλεια ότι ό Κυριαζής είχε αντιληφθή τήν παρακολούθηση αμέσως μετά τό Τελωνείο τών Πατρών. Πώς θά έκαναν λοιπόν αυτά τά φοβερά πράγματα όταν γνώριζαν ότι τούς παρακολουθούσαν;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μήν απαντάτε.

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ: "Ηταν τόσο ανόητοι νά προχωρήσουν στήν πραγματοποίηση τών σχεδίων τους;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: 'Αρνήσθε ότι υπήρξαν εκρηκτικά;

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ: "Οχι. 'Αλλά μόλις κατάλαβαν ότι τούς παρακολουθούσαν ό ένας έφυγε γιά τήν Κρήτη καί ό Κυριαζής δέν προέβη σέ καμμιά ενέργεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Καί τί θά γινόνταν τά εκρηκτικά;

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ: Αυτό θά σάς τό πούν οί ίδιοι. Μπορεί καί νά τά κατέστρεφαν.

Καί συνεχίζει ό συνήγορος:

Είπατε ότι είχαν σκοπό νά προκαλέσουν θύματα, από πού προκύπτει;».

ΜΑΡΤΥΣ : 'Εάν πετάξης μιά βόμβα στήν Πανεπιστημίου δέν θά έχουμε θύματα;

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ: Μά έπεσε στήν Πανεπιστημίου καί όχι μόνο δέν είχαμε θύματα ή ζημιές, άλλά από τήν 'Αστυνομία χαρακτηρίσθηκε κροτίδα.

ΜΑΡΤΥΣ: Οί δημοσιογράφοι μπορεί νά γράφουν ότι θέλουν, νά κάνουν τίς βόμβες κροτίδες.

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ: Μά εδώ πρόκειται γιά επίσημη ανακοίνωση ότι πρόκειται γιά κροτίδες.

ΣΤΡΑΤΟΔΙΚΗΣ: "Εχουμε δυό νεκρούς από παρόμοιες βόμβες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ : Συνεχείστε κύριε συνήγορε.

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ: Γνωρίζετε κ. μάρτυς τήν οικογένεια Βαλυράκη; Γιατί είπατε προηγουμένως ότι δέν έχουν ιδανικά κλπ. Τί ήταν ό πατέρας του;

ΜΑΡΤΥΣ: Βουλευτής τής πρώην 'Ενώσεως Κέντρου.

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ: Γιατί πρώην; Δέν έχει διαλυθή ή "Ενωση Κέντρου.

ΜΑΡΤΥΣ: Δέν ασχολούμαι μέ τά πολιτικά.

Στήν συνέχεια ό κ. Κακλαμάνης υπεστήριξε ότι ό Βαλυράκης, όπως προκύπτει από έγγραφα, εργαζόταν όσο διάστημα βρισκόταν στήν Σουηδία. Καί μάλιστα τού επιστράφησαν χρήματα από καταβληθέντας φόρους.

'Η έκρηξη στήν Πανεπιστημίου

ΑΝ. ΠΕΠΟΝΗΣ (συνήγορος): Μιλήσατε γιά κοινό έγκλημα. Συνδέεται λοιπόν τούς κατηγορουμένους μέ ένα εγκληματικό αποτέλεσμα. Είχαμε όμως έστω μιά βλάβη, ένα τραυματισμό;

ΜΑΡΤΥΣ: "Οχι.

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ: Καταθέσατε ότι τό εκραγέν μηχάνημα στήν Πανεπιστημίου απήχε από τό πεζοδρόμιο μόλις 10 εκατοστά. Καί ήταν παραμονή Πρωτοχρονιάς, γεμάτο κόσμο τό πεζοδρόμιο. Είχαμε κανένα θύμα έσπασε έστω τζάμι αυτοκινήτου;

ΜΑΡΤΥΣ: Στό σημείο αυτό δέν επιτρέπεται νά κυκλοφορούν πεζοί.

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ: Τί σημασία έχει αυτό; Τί είναι 10 εκατοστά από τό πεζοδρόμιο όταν εκεί υπάρχουν κινηματογράφοι, θέατρα. "Οταν εκεί δέν έχουμε τίποτε πώς συνδέονται οί κατηγορούμενοι μέ τόσο βαρύ εγκληματικό αποτέλεσμα;

Στήν συνέχεια, ό έκ τών συνηγόρων τού Κυριαζή κ. Καραμφυλλίδης εδήλωσε: «Κάνω τήν δήλωση, ότι βόμβες πού ρίχνονται γιά νά προκαλέσουν ανθρώπινα θύματα αποδοκιμάζονται καί από τόν πελάτη μου». "Ακουσα τόν κ. στρατιδίκη νά λέγη γιά δυό νεκρούς. Δέν έχουμε σχέση ούτε δικαζόμαστε γι' αυτές.

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ: Είπατε ότι ό Κυριαζής εξεπαιδεύθη στό εξωτερικό, παρέλαβε βόμβες καί επανήλθε γιά

«"Εχασα τήν υγεία μου»

ΜΟΛΙΣ εμφανίσθηκε ό δεύτερος μάρτυρας κατηγορίας, υπαστυνόμος τής 'Ασφαλείας κ. Παύλου Χαράλαμπος σηκώθηκε από τό εδώλιο ό Κυριαζής καί είπε:

«Είναι απαράδεκτον ό βασανιστής μου νά έρχεται νά καταθέτη».

ΠΡΟΕΔΡ.: Καθήστε κάτω.

ΚΥΡΙΑΖΗΣ: Δέν μπορώ κ. πρόεδρε. Μέ συγχωρείτε άλλά δέν μπορώ. Είμαι τριάντα ετών καί έχασα τήν υγεία μου. Τρείς μήνες μέ βασάνιζαν στήν 'Ασφάλεια καί μετά στήν Ε.Σ.Α. Θά πληρώσουν γι' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡ.: "Επρεπε πολύ πρίν νά είχες σκεφθή τήν υγεία σου.

'Ο κ. Παύλου άρχισε τήν κατάθεσή του, αναφερόμενος στήν δράση τών Βαλυράκη καί Κυριαζή στό εξωτερικό γιά τίς επαφές μέ διάφορα πρόσωπα καί γιά τήν οργάνωση τού κ. 'Ανδρέα Παπανδρέου, τήν όποία εχαρακτήρισε αντεθνική.

«Μαζί μέ τίς βόμβες είπε επήραν καί 6.000 δραχμές, τά λίτρα τής προδοσίας.

Καί προσέθεσε:

«Οί κατηγορούμενοι είναι συναισθηματικά ψυχροί. Σκοπός τους ήταν νά προσβάλουν έννομα αγαθά. Είχαν πρόγραμμα μακρόπνοο».

ΠΡΟΕΔΡ.: Τί στοιχεία έχετε είς βάρος τους πρίν από τήν πράξη; Γιά τόν Βαλυράκη.

ΜΑΡΤ.: Δέν έχω.

ΠΡΟΕΔΡ.: Γιά τόν Κυριαζή;

ΜΑΡΤ.: "Ηταν στήν ΕΔΑ.

ΠΡΟΕΔΡ.: 'Αφήστε το αυτό; Ξέρετε άν είχε δράση;

ΜΑΡΤ.: Δέν ξέρω.

«'Υπέρ ποίας ξένης χώρας;»

ΠΕΠΟΝΗΣ (συνήγορος υπερασπίσεως): Είπατε ότι έλαβαν 6.000 δραχμές ώς λίτρα τής προδοσίας. Είς όφελος ποίας χώρας δέχθηκαν νά εργασθούν γιά νά προδώσουν τήν δική μας;

ΜΑΡΤ.: ...

ΣΥΝΗΓ.: Μιλήσατε γιά προδοσία.

ΠΡΟΕΔΡ.: "Ηταν σχήμα λόγου.

ΣΥΝΗΓ.: "Ας μή μιλήσουμε λοιπόν γιά χώρα. 'Υπέρ ποίου επρόδοσαν;

ΜΑΡΤ.: "Ελαβαν χρήματα από παρασιτικώς ζώντας καί αντεθνικώς δρώντα πρόσωπα γιά νά στραφούν εναντίον τού ελληνικού λαού.

ΣΥΝΗΓ.: Τώρα τό αλλάξαμε. "Εστω. Ποιό είναι τό πλήγμα πού θά κατέφεραν εναντίον τού λαού;

ΠΡΟΕΔΡ.: Μήν απαντάτε.

'Η σύλληψη τού Βαλυράκη

ΣΥΝ.: Οί υλικές ζημιές ποιό όφελος θά προσεπόριζαν στούς κατηγορουμένους, εάν υποθέσωμεν ότι ετοποθέτησαν τά εκρηκτικά μηχανήματα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τό είπαν οί κατηγορούμενοι. Τό έκαναν γιά διαμαρτυρία.

ΣΥΝ.: Είπατε ότι ό Βαλυράκης είναι συναισθηματικά ψυχρός. 'Αφού όμως επέστρεψε από τό εξωτερικό τά εγκατέλειψε προσωρινά όλα καί πήγε νά ιδή τόν ασθενή πατέρα του. Πώς συνδυάζεται αυτό μέ τήν συναισθηματική ψυχρότητα πού προαναφέρατε;

ΜΑΡΤ.: Δέν πρόκειται περί εγκαταλείψεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Καί ένα θηρίο θά επήγαινε νά ιδή τόν πατέρα του.

ΣΥΝ.: Κύριε πρόεδρε, αυτό είναι δική σας κρίσις...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: "Οχι κ. συνήγορε, ρωτάτε κάτι τό αυτονόητο.

ΣΥΝ.: 'Εγώ ερωτώ εάν πρόκειται περί ανθρώπου συναισθηματικά ψυχρού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: "Αλλη ερώτησις.

ΣΥΝ.: Πώς συνελήφθη ό Βαλυράκης;

ΜΑΡΤ.: Συνελήφθη στήν Κρήτη. Λεπτομέρειες δέν γνωρίζω. Πάντως μετήχθη υπό συνοδείαν.

ΣΥΝ.: Βρέθηκαν επί τού Βαλυράκη σχεδιαγράμματα ή σημειώσεις από τά όποία νά προκύπτη πρόθεσίς του γιά εκρήξεις βομβών σέ εγκαταστάσεις κοινής ωφελείας;

ΜΑΡΤ.: "Οχι. 'Αλλά εκεί αποσκοπούσαν.

ΣΥΝ.: 'Η εκρηκτική συσκευή τήν όποία αναφέρατε κ. μάρτυς, έπεσε τήν παραμονή τής Πρωτοχρονιάς στήν οδό Πανεπιστημίου, σέ απόσταση 10 εκατοστών από τό πεζοδρόμιο. Τά αυτοκίνητα επί τής οδού ήσαν πολλά καί ό συνωστισμός μεγάλος. Πώς εξηγείτε εσείς τό καταπληκτικό γεγονός ότι συνέβη μία έκρηξις στή μέση κοσμοβριθούς λεωφόρου, χωρίς θύματα;

ΜΑΡΤ.: Πρόκειται περί τυχαίου γεγονότος. "Ενα ίδιο μηχάνημα τραυμάτισε σοβαρά τόν 'Αγγούριο.

ΣΥΝ.: Πώς συνάγετε εσείς ότι επρόκειτο περί αναλόγου εκρηκτικής συσκευής μέ εκείνην πού ετραυμάτισε τόν 'Αγγούρια;

ΜΑΡΤ.: 'Από ό,τι γνωρίζω, συνήθως χρησιμοποιούνται σχεδόν όμοιες βόμβες, άλλά δέν ξεύρω άν καί αυτή ήταν ακριβώς ίδια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δηλαδή από εκεί βγάζετε τό συμπέρασμά σας;

ΜΑΡΤ.: Μάλιστα.

ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ αυτό καί μετά τήν υποβολήν τών ώς άνω ερωτήσεων πρός τόν μάρτυρα από τόν κ. Πεπονή, τό δικαστήριο διέκοψε τήν συνεδρίασι γιά 15 λεπτά.

Μετά τό πέρας τής διακοπής έλαβε τόν λόγο ό συνήγορος κ. Κακλαμάνης, ό όποίος απηύθυνε ερωτήσεις πρός τόν μάρτυρα.

ΣΥΝ.: Είπατε ότι οί κατηγορούμενοι αδιαφορούσαν διά τά αποτελέσματα τών ενεργειών των. "Εχετε υπ' όψιν σας ότι ή κροτίς τής οδού Πανεπιστημίου εξερράγη κάτω από ένα ταξί, χωρίς μάλιστα νά προκληθούν υλικές ζημιές στό αυτοκίνητο;

ΜΑΡΤ.: Δέν γνωρίζω. Λεπτομέρειες δέν γνωρίζω.

ΣΥΝ.: Μά αυτό δέν είναι καθόλου λεπτομέρεια....

ΜΑΡΤ.: Οί εκρήξεις προκαλούν ζημίες αμέσως ή εμμέσως, λ.χ. στόν τουρισμό, όταν κάθεται ό τουρίστας στό Σύνταγμα νά πιή τόν καφέ του καί τίς ακούει.

ΣΥΝ.: Γνωρίζετε εάν καθόταν κάποιο πρόσωπο στόν κήπο τού Μουσείου, τήν στιγμή κατά τήν όποία εξερράγη ή βόμβα;

ΜΑΡΤ.: Δέν γνωρίζω.

ΣΥΝ.: 'Ο μάρτυς γνωρίζει πολλές λεπτομέρειες έως ότου αρχίσουν οί ερωτήσεις τών συνηγόρων, οπότε ξαφνικά δέν γνωρίζει τίποτε. Κατά συνέπειαν, δέν επιθυμώ νά υποβάλω άλλες ερωτήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: 'Αφού λέγει ότι δέν γνωρίζει, τί νά κάνουμε, δέν μπορούμε νά τόν αναγκάσουμε νά πή πράγματα πού δέν ξέρει.

ΚΑΡΑΜΦΥΛΙΔΗΣ (συνήγορος): Κροτίς καί βόμβα είναι ένα καί τό αυτό;

ΜΑΡΤ.: "Οχι. Τώρα εάν εσείς χαρακτηρίζετε τίς κροτίδες ώς βόμβες, τί νά σάς πώ; Πρόκειται πάντως περί βομβών.

ΥΠΕΡ.: Μά οί βόμβες δέν πρέπει νά προκαλούν ανθρώπινα θύματα ή υλικές ζημίες;

ΜΑΡΤ.: Καί όταν εφονεύθη ό αστυφύλαξ στό άγαλμα τού Τρούμαν, άλλοι παρευρεθέντες συνάδελφοί του δέν έπαθαν τίποτε. Είναι ζήτημα τύχης.

ΥΠΕΡ.: 'Αφού δέν έγινε έκθεσις πραγματογνωμοσύνης, πώς γνωρίζετε ότι οί κροτίδες ήσαν βόμβες;

ΜΑΡΤ.: 'Εφόσον εμείς βρισκόμαστε τότε στό παλαιό κτίριο τής 'Ασφαλείας, επί τής οδού Μπουμπουλίνας, καί ακούσαμε τόν θόρυβο τής εκρήξεως, συμπεραίνω ότι επρόκειτο περί βόμβας καί όχι κροτίδος.

ΥΠΕΡ.: 'Από εκεί δηλαδή τό συμπεράνατε εσείς;

ΜΑΡΤ.: Μάλιστα.

ΣΥΝ.: Ποία ελατήρια ώθησαν τούς κατηγορουμένους στήν πράξι τους; "Ηθελαν νά προκαλέσουν ζημία στόν ελληνικό λαό;

ΜΑΡΤ.: Κατέθεσα ήδη ότι πρόκειται περί αναρχικών εξτρεμιστικών στοιχείων. "Ηθελαν νά προκαλέσουν κύμα αναρχίας.

ΣΥΝ.: Πού τήν στηρίζετε τήν γνώμη σας;

ΜΑΡΤ.: 'Εφωδιάζοντο μέ χρήματα από παρανόμους εράνους στό εξωτερικό, έφερναν εδώ εκρηκτικά υλικά κλπ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Συμπερασματικά, δηλαδή. Δέν έχετε συγκεκριμένα στοιχεία.

ΜΑΡΤ.: Μάλιστα.

ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (συνήγορος): 'Ανάμιξιν τού Κυριαζή σέ άλλες παρόμοιες ενέργειες γνωρίζετε;

ΜΑΡΤ.: "Οχι.

ΣΥΝ.: Γνωρίζετε εάν υπήρξαν περιστατικά εκρήξεως βομβών πρό τής 21ης 'Απριλίου;

ΜΑΡΤ.: "Οχι, δέν υπήρξαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Γιά τίς πυρκαϊές στήν 'Ομόνοια δέν γνωρίζετε τίποτε κ. μάρτυς;

ΜΑΡΤ.: Βεβαίως. Τά 'Ιουλιανά ήταν ή πρόβα τζενεράλε.

ΣΥΝ.: 'Ο Κυριαζής ενήργησεν αυτοβούλως ή ώς μέλος αντιστασιακής οργανώσεως;

ΜΑΡΤ.: 'Ως μέλος τού ΠΑΚ από τό όποίο παρεκινήθη καί ήλθε εδώ.

ΣΥΝ.: Ποιοί οί σκοποί τού Π.Α.Κ.;

ΜΑΡΤ.: Τό ΠΑΚ αποτελείται από δυναμιτιστικά στοιχεία, πού έν τώ προσώπω τους καταλύεται πάσα έννοια κράτους.

ΣΥΝ.: Είχατε μήπως καμμίαν συζήτησι μέ τόν κ. Κυριαζή, μετά τήν σύλληψίν του, διά τήν δράσιν του;

ΜΑΡΤ.: "Οχι.

ΣΥΝ.: Είχατε καμμία άλλη επαφή μαζί του;

ΜΑΡΤ.: "Οχι. 'Απλώς τόν είχα δή μερικές φορές στήν 'Ασφάλεια, σέ διάφορα δωμάτια.

ΣΥΝ.: Γιατί κατέθεσε τότε ό κ. Κυριαζής ότι εσείς προσωπικώς τόν βασανίσατε;

ΜΑΡΤ.: Είναι επιχείρημα ψευδές τών κατηγορουμένων νά υποστηρίζουν ότι βασανίσθηκαν στήν 'Ασφάλεια. Τό κάνουν γιά νά ηρωποιηθούν.

Στό σημείο αυτό εζήτησε καί έλαβε τόν λόγον ό κατηγορούμενος κ. Κυριαζής, ό όποίος είπε:

«Είναι ψευδή αυτά πού είπε ό μάρτυς, ότι ήθελα νά ηρωποιήσω τόν εαυτό μου. Λυπούμαι πολύ. Θυμάται όμως πολύ καλά ότι μέ κτυπούσε μέ σιδερένιο λοστό στά πέλματα τών ποδιών μου, ενώ άλλοι μέ κτυπούσαν στό στήθος».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: 'Ο μάρτυς κατέθεσε ότι δέν έγινε κάτι τέτοιο.

ΚΥΡΙΑΖΗΣ: Ψεύδεται.

Οί ιατρικές εξετάσεις

ΕΞΕΤΑΣΘΗΚΑΝ στήν συνέχεια, οί κ.κ. Χ. Γκούρδας, ιατρός φυλακών, καί Α. Κώνστας, γενικός διευθυντής Χημείων τού Κράτους, κατόπιν αιτήσεως τής υπερασπίσεως:

ΓΚΟΥΡΔΑΣ: "Ελαβα μόλις πρό ολίγου τήν κλήσιν νά εμφανισθώ ενώπιον τού Στρατοδικείου καί δέν θυμούμαι πολλά γιά τήν υπόθεσι, θυμάμαι όμως ότι εξήτασα τόν Κυριαζήν στίς φυλακές, όταν παραπονέθηκε ότι υποφέρει από ισχυρούς πονοκεφάλους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: 'Εάν υπήρχαν πράγματι βλάβες από κακοποίησι στήν 'Ασφάλεια, θά διεπιστώνοντο ευχερώς;

ΜΑΡΤ.: "Οχι, γιατί είχε περάσει πολύς καιρός από τότε πού είχε φύγει από τήν 'Ασφάλεια. Κακοποιήσεις μπορούν νά διαπιστωθούν μόνον εάν γίνη σύντομα ή εξέτασις.

ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (συνήγορος): Τά παράπονα πού διετύπωσε ό Κυριαζής γιά πονοκεφάλους, ό όποίος μόνος του ζήτησε νά εξετασθή από ιατρό, είναι δυνατόν νά οφείλονται σέ κακοποίησιν;

ΜΑΡΤ.: Είναι δυνατόν.

Β. ΕΠΙΤΡ.: 'Εάν κτυπηθή κανείς μέ λοστό μένουν σημάδια;

ΜΑΡΤ.: 'Εξαρτάται από τήν ένταση τών κτυπημάτων.

ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ: 'Ο Κυριαζής λέγει ότι εκακοποιήθη στά πέλματα. "Εχετε ακουστά μία μέθοδο πού λέγεται φάλαγξ;

Βόμβα ή κροτίς;

'Ο κ. Α. Κώνστας, γενικός διευθυντής τών Χημείων τού Κράτους, καταθέτων είπεν ότι δέν γνωρίζει πολλά διά τήν υπόθεσι. Σέ ερώτησι τής υπερασπίσεως άν υπάρχη διαφορά μεταξύ κροτίδος καί βόμβας, απήντησε ότι καί ή κροτίς μπορεί νά γίνη βόμβα, εάν εφοδιασθή μέ ωρολογιακό μηχανισμό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δηλαδή, ποιό τό διακριτικό γνώρισμα τής κροτίδος;

ΜΑΡΤ.: Είναι μικρότερη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μέχρι πού εξικνείται τό μικρότερον; 'Εξαρτάται από τήν απλοχεριά τού κατασκευαστού;

ΜΑΡΤ.: Μάλιστα. Καί αφού άκουσε τήν έκρηξη ό μάρτυς στήν οδό Μπουμπουλίνας, τότε πλησιάζει τήν βόμβα.

ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ (συνήγορος) : 'Εδώ λέτε ότι δοκιμάσθηκε ή βόμβα στήν Μαλακάσα, σύμφωνα μέ τήν έκθεση πραγματογνωμοσύνης, πού υπογράφετε σείς ό ίδιος. Κατά τήν έκθεση, λοιπόν, ή βόμβα βρέθηκε μετρίας εντάσεως.

ΜΑΡΤ.: "Οχι. Δέν έκανα εγώ τή δοκιμή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μά κυττάξτε καλά. 'Εσείς υπογράφετε τήν έκθεση.

ΜΑΡΤ.: Τήν υπέγραψα ώς διευθυντής τών Γενικών Χημείων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δηλαδή πώς συνετάχθη αυτή ή έκθεσι;

ΜΑΡΤ.: 'Από ειδική επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Καί εσείς τότε πώς τήν υπογράψατε, χωρίς νά έχετε παρασταθή;

ΜΑΡΤ.: 'Αφού μέ διεβεβαίωσαν ανώτεροι στρατιωτικοί, ειδικοί στά θέματα αυτά, πώς μπορώ νά μήν υπογράψω;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: "Εχετε αντιρρήσεις εσείς σχετικά μέ τό πόρισμα τής εκθέσεως;

ΜΑΡΤ.: "Οχι. 'Η βόμβα πού εξετάσθηκε μπορούσε νά σκοτώση καί άνθρωπο.

ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ αυτό, οί συνήγοροι τών κατηγορουμένων εδήλωσαν ότι θέτουν ζήτημα προσβολής τής εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης γιατί δέν αναφέρονται σ' αυτήν στοιχεία πού απαιτούνται ρητώς, επί ποινή ακυρότητος, από τόν Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Ειδικώτερα, δέν αναφέρεται ότι ό ενεργήσας τήν πραγματογνωμοσύνη λοχαγός έδωσε τόν νενομισμένον όρκον, σύμφωνα πρός τό άρθρον 194 τού Κώδικος Ποινικής Δικονομίας.

'Ο συνήγορος κ. Κακλαμάνης υπέβαλεν ερωτήσεις επί τού περιεχομένου τής εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης καθώς καί επί τεχνικών λεπτομερειών, γιά τά συστατικά πού περιείχαν οί εκρηκτικές συσκευές. 'Ο κ. Κακλαμάνης εζήτησεν από τό δικαστήριον νά κληθή νά καταθέση επί τού θέματος καί ό καθηγητής τού Πολυτεχνείου κ. Καμπούρης.

Στό σημείον αυτό διεκόπη ή συνεδρίασις γιά τήν 5.30 απογευματινήν.

Μάρτυρες υπερασπίσεως

'Αμέσως μετά τήν έναρξιν τής απογευματινής συνεδριάσεως κατέθεσε ή Αικατερίνη Ράβαρη, υπάλληλος τού 'Οργανισμού Προνοίας καί εξαδέλφη τού κατηγορουμένου κ. Βαλυράκη, ή όποία είπεν:

«Τό βράδυ τής 29ης 'Απριλίου 1971 εδέχθην τηλεφώνημα τού Βαλυράκη, ό όποίος μού είπε ότι θά ήθελε νά τόν φιλοξενήσω. Χάρηκα πολύ πού τόν άκουσα μετά από δύο χρόνια, διότι είχαμε μεγαλώσει μαζί καί ήμουν σάν μεγαλύτερη αδελφή του. Τού είπα ότι μπορεί νά έλθη αμέσως άλλά εκείνος μού απήντησε ότι θά ήρχετο τό επόμενο βράδυ. Δυστυχώς τήν επομένη θά έλειπα εκτός 'Αθηνών καί έτσι ή πρώτη του επίσκεψη στό σπίτι μου επραγματοποιήθη μετ' ολίγας ημέρας. "Οταν ήλθε δέν κρατούσε τίποτα. Τού έδωσα κλειδί τού σπιτιού γιά νά μπορή νά έρχεται όποτε ήθελε».

—"Ενα βράδυ πιάσαμε συζήτηση γιά τούς γονείς του καί μού είπε ότι ανησυχεί πολύ γιά τήν υγεία τού πατέρα του πού είναι άρρωστος καί γι' αυτόν άλλωστε τόν λόγο ήλθε καί στήν 'Ελλάδα. Μού δήλωσε ότι θά πήγαινε στήν Κρήτη καί μετά θά έφευγε αμέσως γιά τό εξωτερικό.

Μετά από δύο ή τρείς ημέρες μού τηλεφώνησε ή μητέρα του ότι συνελήφθη ό 'Ιωσήφ καί έρχεται αμέσως στήν 'Αθήνα νά μάθη τί ακριβώς συμβαίνει. 'Ακολούθησε δεύτερο τηλεφώνημά της μέ τό όποίο μού γνωστοποίησε ότι είχε υποχρεωθεί νά αναβάλη τό ταξίδι της λόγω αιφνιδίας ασθενείας τού συζύγου της. Μετά από μία ημέρα ήλθε στό σπίτι μου ή 'Ασφάλεια καί έκανε έρευνα μέ τά γνωστά αποτελέσματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Στήν διάρκεια τής απουσίας του στό εξωτερικό γνωρίζατε πού ακριβώς ήταν;

ΜΑΡΤΥΣ: "Οχι. Τό μόνο πού ήξερα είναι ότι ευρίσκετο στό εξωτερικό γιά σπουδές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τί τύπος είναι;

ΜΑΡΤΥΣ: Τόν γνωρίζω από μικρόν. Είναι εξαιρετικό καί σοβαρό παιδί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πρίν από τήν αναχώρησή του από τήν 'Ελλάδα γνωρίζετε άν είχε αναμιχθή σέ τίποτα πολιτικές εκδηλώσεις;

ΜΑΡΤΥΣ: "Οχι. Ούτε καί όταν ακόμη επολιτεύετο ό πατέρας του δέν είχε αναμιχθή σέ πολιτικές εκδηλώσεις. 'Ηταν πάντα ένα ήσυχο καί αμέτοχο παιδί σέ τέτοιες υποθέσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πού αποδίδετε τήν στάση του στήν συγκεκριμένη υπόθεση;

ΜΑΡΤΥΣ: Πιστεύω ότι θά παρεσύρθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μετά τήν σύλληψή του τόν είδατε καθόλου;

ΜΑΡΤΥΣ: Τόν συνάντησα στήν 'Ασφάλεια. Δέν συζητήσαμε όμως τίποτα σχετικά μέ τήν υπόθεση γιά τήν όποία κατηγορείται. Είχε πεθάνει στό μεταξύ ό πατέρας του καί συζητήσαμε γι' αυτό τό θέμα.

ΒΑΣ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ: Είναι άνθρωπος πού, κατά τήν γνώμη σας, παρασύρεται εύκολα;

ΜΑΡΤΥΣ: "Οχι. Δέν παρασύρεται εύκολα.

ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ (υπεράσπισις): Είπατε ότι γνωρίζετε καλά τόν Βαλυράκη. 'Εάν επίστευε ότι έκ τής χρήσεως τών εκρηκτικών υλών θά έθετε σέ κίνδυνο τήν ζωή ανθρώπων θά τίς χρησιμοποιούσε;

ΜΑΡΤΥΣ: "Οχι.

ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: 'Αποκλείετε νά προέβη στήν πράξη του από εγκληματική διάθεση;

ΜΑΡΤΥΣ: Βεβαίως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τό γεγονός ότι άφησε στό σπίτι σας τίς εκρηκτικές ύλες καί έθεσε ενδεχομένως σέ κίνδυνο τόσο τήν ακεραιότητά σας όσο καί τήν προσωπική σας ελευθερία δέν αποδεικνύει ότι αδιαφόρησε γιά σάς;

ΜΑΡΤΥΣ: Τό γεγονός μέ άφησε κατάπληκτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τί τίς ήθελε τίς βόμβες;

ΜΑΡΤΥΣ: Φυσικά όχι γιά νά παίξη.

Τρείς γονείς καταθέτουν

'Η επομένη μάρτυς ήταν ή κ. 'Αθηνά Βαλυράκη, μητέρα τού κατηγορουμένου. «Ξέρω ότι τό παιδί μου είναι καλό — είπε. Είναι τό πιό φρόνιμο από τά τρία μου παιδιά. Ουδέποτε ασχολήθηκε μέ τήν πολιτική».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μήπως όταν ήλθε στήν Κρήτη σάς είπε τίποτα γιά τίς προθέσεις του;

ΜΑΡΤΥΣ: "Οχι, γιατί τήν επομένη τής αφίξεώς του συνελήφθη. Δέν ξέρω γιατί έκανε αυτά γιά τά όποία κατηγορείται.

ΒΑΣ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ: Σάς είπε μήπως τί κατέθεσε στήν ανάκριση;

ΜΑΡΤΥΣ: "Οχι.

ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ (υπεράσπιση): Συζητήσατε μήπως άν θά έμενε στήν 'Ελλάδα;

ΜΑΡΤΥΣ: Μού είπε ότι θά έμενε λίγες μόνο ημέρες στά Χανιά καί μετά θά έφευγε στό εξωτερικό χωρίς νά μείνη στήν 'Αθήνα.

Η ΣΕΙΡΑ τού πατρός τού κατηγορουμένου κ. Νικολοπούλου νά καταθέση γιά τόν γυιό του. 'Ο κ. Σπ. Νικολόπουλος, εργάτης, κατέθεσε τά εξής: Τό 1966 ό γυιός μου κατετάγη στόν στρατό καί τό 1967 τραυματίσθηκε σέ ένα ατύχημα κατά τήν εκτέλεση τής υπηρεσίας του. 'Από τότε καί γιά δυό χρόνια περπατούσε μέ πατερίτσες. Πώς μπορούσε νά βάζη βόμβες μέ πατερίτσες; "Αλλωστε δέν ενδιαφερόταν ποτέ γιά τήν πολιτική. Ούτε κάν μάς μιλούσε γιά τέτοια θέματα. Είμαι σίγουρος ότι τό παιδί μου είναι αθώο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δέν είπε τίποτα όταν τόν πήγαν στήν αστυνομία;

ΜΑΡΤΥΣ: Δέν τόν πήγαν καθόλου στήν αστυνομία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τόν πήγαν στήν ΕΣΑ. 'Αστυνομία δέν είναι κι αυτή;

ΜΑΡΤΥΣ: "Οταν τόν είδα μού είπε ότι δέν είχε κάνει τίποτα καί ούτε ωμολόγησε ότι έκανε τίποτα.

Β. ΕΠΙΤΡ.: Στήν απολογία του είναι γραμμένα όλα. Λέει ότι βοηθούσε τό 1969 τόν Κυριαζή νά ρίχνη βόμβες οδηγώντας αυτοκίνητο.

ΜΑΡΤΥΣ: Δέν είχε δίπλωμα οδηγού τότε.

Β. ΕΠΙΤΡ.: Μπορεί νά οδηγούσε χωρίς άδεια.

ΜΑΡΤ.: Μέ πατερίτσες περπατούσε τότε. Δέν είναι δυνατόν νά έκανε τέτοια πράγματα.

'Ο κ. ΠΑΝ. ΧΡΥΣΑΦΗΣ, πατέρας τού κατηγορουμένου κ. Χρυσάφη, κατέθεσε ότι στό χωριό ό γυιός του ήταν υπόδειγμα παιδιού καί όταν αργότερα ήρθε στήν 'Αθήνα δούλευε σάν μονωτής.

Β. ΕΠΙΤΡ.: Χθές πού πήγες καί τόν είδες στή φυλακή, είπατε τίποτα;

ΜΑΡΤ.: Μού είπε ότι κάτι έκανε καί ήταν μετανοιωμένος.

Τελευταίος μάρτυς υπερασπίσεως ήταν ό κ. 'Ηρ. Καλαντζής, μονωτής, ό όποίος κατέθεσε ότι γνωρίζει τόν κ. Χρυσάφη από τό 1968 πού δούλευαν μαζί σ' ένα καράβι καί ότι μετά τίς 28 'Οκτωβρίου 1969 είχαν πάει μαζί γιά δυό μήνες νά εργασθούν τήν "Ηπειρο.

'Η δίκη εισέρχεται στό κεφάλαιο τών απολογιών καί πρώτος καλείται νά απολογηθή ό κ. 'Ιωσήφ Βαλυράκης.

ΟΙ «8» ΑΠΟΛΟΓΟΥΝΤΑΙ

ΠΡΙΝ αρχίσουν οί απολογίες τών κατηγορουμένων, ό πρόεδρος τού Στρατοδικείου απευθύνθηκε πρός αυτούς καί είπε: «Τό δικαστήριο θά προσπαθήση νά σάς ακούση μέ στοργή καί συμπάθεια. "Οπως πάντοτε κάνουμε, θά προσπαθήσουμε νά σάς κρίνουμε επιεικώς. Είσθε νέοι άνθρωποι καί μπορείτε νά καταστήτε χρήσιμα μέλη τής κοινωνίας. Μή τό ξεχνάτε αυτό». Καί απευθυνόμενος πλέον πρός τόν κ. Βαλυράκη, ό όποίος θά απελογείτο πρώτος, ερώτησε:

Μέ τί ασχοληθήκατε πρίν φύγετε γιά τό εξωτερικό ;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Δέν θά ήθελα ή απολογία μου νά έχη τήν μορφή ερωταπαντήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: "Οπως προτιμάτε.

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: 'Οηγούμαι ενώπιόν σας μετά εννέα μηνών πλήρους απομονώσεως. Διώκομαι γιά τίς ιδέες μου καί ομολογώ τό έγκλημά μου. Πιστεύω είς τήν Δημοκρατίαν. Ντρέπομαι γιά τίς μεθόδους τής ανακρίσεως, πού αποτελούν στίγμα γιά τόν 20ό αιώνα. Πρό καί μετά τήν δραπέτευσή μου κακοποιήθηκα μέ μεθόδους πού μόνο ή 'Ιερά 'Εξέταση εφάρμοζε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πώς ξέρετε τί μεθόδους χρησιμοποιούσε ή 'Ιερά 'Εξέταση;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: 'Υπέστην φρικτά βασανιστήρια. Γιά περισσότερες λεπτομέρειες σάς παραπέμπω στά κρατητήρια τής ΕΣΑ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μήν ξεχνάτε τήν υπόμνησή μου. Συνεχίστε.

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Κατηγορούμαι ότι ζούσα παρασιτικώς...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δέν αποτελεί κατηγορία αυτό, άλλά απλή μομφή. Περιορισθήτε στά όσα κατηγορείσθε.

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Πιστεύω ότι οί πράξεις χαρακτηρίζουν τήν προσωπικότητα ενός ατόμου. 'Επιμένω νά μού δοθούν διευκρινίσεις στήν κατηγορία ότι ζούσα παρασιτικώς. Πρίν φύγω από τήν 'Ελλάδα εργαζόμουν στήν εταιρεία τσιμέντων. Μετά τήν αναχώρησή μου εργάσθηκα στό Μόναχο στά τυπογραφεία όπου εκδίδεται ή εφημερίς «'Αγών» καί μετά εργάσθηκα στή Σουηδία. Γιά τήν εργασία μου στήν Σουηδία έχω βεβαίωση τής εφορίας.

Κατηγορούμαι ότι ανέλαβα μισθοφορικώς καί έναντι αδράς αμοιβής νά κατέλθω στήν 'Ελλάδα. Θά πρέπει νά ήταν τεραστία ή αμοιβή γιά νά διακινδυνεύσω τήν κάθοδό μου στήν 'Ελλάδα, τήν σύλληψή μου, τήν στάση μου στό στρατοδικείο καί ίσως μιά μακροχρόνια φυλάκιση. 'Οφείλω νά δηλώσω ότι τά πλείστα τών εξόδων μου προήρχοντο από δικούς μου πόρους.

Μέ φωνές, προκηρύξεις καί κροτίδες

'Ανήκω στό ΠΑΚ, πού εδρεύει στήν Σουηδία καί ιδρύθηκε από τόν 'Ανδρέα Παπανδρέου μέ σκοπό τήν αντίδραση κατά τής καταργήσεως τής Δημοκρατίας στήν 'Ελλάδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μέ ποιό τρόπο θά εγίνετο αυτή ή αντίδραση;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Μέ θεμιτά καί νόμιμα μέσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ποιά είναι αυτά τά μέσα;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Πιστεύω ότι είναι ιερό καί αναπόσπαστο δικαίωμα τού κάθε λαού καί ιδιαίτερα τού ελληνικού νά αποφασίζη ελευθέρως γιά τήν τύχη του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: 'Υπάρχει καμμιά αντίρρηση γι' αυτό;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Φυσικά καί υπάρχει σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δέν μού είπατε ποιά είναι τά μέσα πού χρησιμοποιούνται.

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Διαμαρτυρόμεθα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μέ ποιό τρόπο;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Μέ φωνές, μέ προκηρύξεις καί μέ κροτίδες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Οί κροτίδες είναι νόμιμο μέσο;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Ναί, όταν στρέφωνται εναντίον καθεστώτος τό όποίο κατήργησε τό Σύνταγμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πότε φύγατε από εδώ;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Τόν 'Ιανουάριο τού 1970.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πού πήγατε;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Στήν 'Ιταλία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μέ ποιό σκοπό;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Γιά σπουδές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τί σπουδές;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: "Ημουν ήδη ηλεκτρονικός υπομηχανικός καί ήθελα νά φοιτήσω σέ πανεπιστήμιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μέ τί χρήματα;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Θά εργαζόμουν καί ταυτόχρονα θά σπούδαζα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τί κάνατε όταν φθάσατε στήν Γένοβα;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: "Ηλθα σέ επαφή μέ αντιστασιακούς παράγοντες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Στήν απολογία σας λέτε ότι θέλατε νά βρήτε τόν 'Ανδρέα Παπανδρέου γιά νά σάς βοηθήση νά πάτε στήν 'Αμερική νά συνεχίσετε τίς σπουδές σας. Είναι αλήθεια αυτό;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Ναί.

Καί ό κατηγορούμενος συνεχίζει:

«'Επειδή ελέχθη ότι παρεσύρθην καί επλανήθην, δηλώνω ότι είμαι πλήρως υπεύθυνος γιά κάθε μου πράξη. Κατηγορούμαι ότι είμαι συνεργάτης τού κομμουνισμού καί τής συνοδοιπορίας. Κομμουνισμός καί συνοδοιπορία είναι δύο έννοιαι πού όπως χρησιμοποιούνται στήν νεώτερα ελληνική γλώσσα χαρακτηρίζουν οποιονδήποτε αντιδρά μέ τήν παρούσα κατάσταση. 'Υπ' αυτή τήν προϋπόθεση δέχομαι τήν κατηγορία. Ουδέποτε όμως είχα σχέση μέ τόν κομμουνισμό. 'Απεχθάνομαι κάθε μορφή ολοκληρωτισμού καί γι' αυτό είμαι αντίθετος καί τού παρόντος καθεστώτος.

'Ο πατέρας μου μού ενεφύσησε τίς δημοκρατικές καί φιλελεύθερες ιδέες του καί μού έμαθε ότι κάθε άνθρωπος πρέπει νά είναι αξιοπρεπής. Προτίμησε νά πεθάνη φτωχός παρά νά ενδώση στίς προτάσεις εξαγοράς πού τού έγιναν τό 1966 όταν ήταν βουλευτής τής 'Ενώσεως Κέντρου.

Κατηγορούμαι ώς αναρχικό στοιχείο. Λόγω τής οικογενειακής μου παραδόσεως, μού ήταν αδύνατο νά κάνω συμβιβασμούς καί έτσι βρέθηκα αντιμέτωπος μέ τήν δικτατορία.

Κατηγορούμαι ότι σχεδίαζα δυναμιτιστικές ενέργειες πού θά έθεταν σέ κίνδυνο τήν ζωή πολιτών. Πρώτο καί κύριο μέλημά μου ήταν ή αποφυγή προκλήσεως θυμάτων. Αυτό μάς ενδιέφερε περισσότερο καί από τήν ασφάλεια τών ίδιων τών εαυτών μας. Δέν επρόκειτο όμως γιά βόμβες. "Ηταν κροτίδες πού προορίζονταν γιά νά εκφράσουν τήν αποδοκιμασία μας πρός τήν παρούσα κατάσταση.

Ουδέποτε πρό τής 21ης 'Απριλίου ενεφανίσθησαν βόμβες ή κροτίδες. Δέν είμεθα εμείς ή αιτία. Είμεθα τό αποτέλεσμα. "Ας οδηγηθή ή χώρα στήν ομαλότητα καί είναι βέβαιο ότι θά σταματήση κάθε αντίδραση.

Κατηγορούμεθα ώς ανθέλληνες καί ηθικώς πορωμένα στοιχεία γιά πράξεις πού αποτελούν έκφραση τών πολιτικών μας ελευθεριών. Δέν ήσαν βόμβες αυτά πού έφερα. "Εφερα ψήφον αποδοκιμασίας εναντίον ενός ολοκληρωτικού καθεστώτος καί τήν ψήφον αυτήν έρριψα στήν κάλπην.

'Ο κατηγορούμενος καταγγέλλει

'Υπάρχουν όρια ψυχικής, πνευματικής καί σωματικής αντοχής. Πέραν αυτών τών ορίων ό άνθρωπος παύει νά είναι ό εαυτός του. Αί καταθέσεις μας ελήφθησαν διά πυρός καί σιδήρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ : 'Εσείς κακοποιήθητε;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ : Βεβαίως. Τά περισσότερα από όσα αναφέρονται στίς καταθέσεις μου είναι ψευδή.

ΠΡΟΕΔΡ. : Πήτε μας τότε ποιά είναι ή αλήθεια. Τί κάνατε στό εξωτερικό;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ : "Οταν είδα ότι υπάρχουν άνθρωποι πρόθυμοι νά αντιταχθούν στό καθεστώς θεώρησα καθήκον μου νά ενταχθώ στίς γραμμές τους.

ΠΡΟΕΔΡ. : Τί, ακριβώς κάνατε;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ : Αυτή τήν στιγμή απολογούμαι καί πιστεύω ότι ή απολογία μου μπορεί νά τελειώση μέ μία δήλωσή μου, ότι έν επιγνώσει τής καταστάσεως πού αντιμετωπίζω είμαι υπερήφανος γιά κάθε πράξη μου καί θεωρώ τίτλο τιμής μιά καταδικαστική σέ βάρος μου απόφασή σας.

ΠΡΟΕΔΡ. : Ποιόν βρήκατε στήν 'Ιταλία;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ : Τόν Τσαλδαράκη. 'Εκείνος προσεφέρθη νά μέ φέρη σέ επαφή μέ τόν 'Ανδρέα Παπανδρέου. "Οταν τόν συνάντησα τού είπα ότι είμαι πρόθυμος νά προσφέρω τίς υπηρεσίες μου γιά τήν ανατροπή τής δικτατορίας. 'Ο Τσαλδαράκης δέν μέ επηρέασε.

ΠΡΟΕΔΡ. : Στήν κατάθεσή σας άλλα λέτε.

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ : Σάς εύχομαι νά μή συλληφθήτε καί νά κλεισθήτε στά μπουντρούμια.

ΠΡΟΕΔΡ. : Ποιόν άλλον εκτός από τόν Τσαλδαράκη συναντήσατε;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ : Τόν Πονηρίδη, τόν Διαμαντόπουλο, τόν Γεωργίου καί άλλους.

ΠΡΟΕΔΡ. : Πότε μπήκατε στήν αντίσταση;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ : Τόν 'Ιανουάριο τού 1970.

ΠΡΟΕΔΡ. : 'Ο Πονηρίδης τί είναι;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ : Πρόεδρος τού ΠΑΚ στήν Στοκχόλμη. 'Εκεί πήγα κατά τά μέσα Μαΐου. Περνώντας από τό Μόναχο συνάντησα τόν Σωτηρίου καί τόν Βασιλειάδη. 'Αποτελούσαν τήν επιτροπή εκδόσεως τού «'Αγώνος». Δούλεψα στό τυπογραφείο τού «'Αγώνος» ώς λινοτύπης. 'Ο Βασιλειάδης φρόντισε νά μού βρή κατοικία σέ μιά φοιτητούπολη.

ΠΡΟΕΔΡ. : Μήπως ό ίδιος ζητήσατε νά σταλήτε στήν 'Ελλάδα γιά δυναμική δράση;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ : Αυτό τό ζήτησα στήν Σουηδία. Μόλις έφθασα εκεί άρχισα νά παρακολουθώ μαθήματα στό Πανεπιστήμιο τής Στοκχόλμης γιά νά μάθω τήν σουηδική γλώσσα. Τά μαθήματα αυτά διήρκεσαν 6 μήνες.

ΠΡΟΕΔΡ. : Καί μετά;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ : "Επιασα δουλειά σέ ένα εργοστάσιο κατασκευής τηλεφωνικών εγκαταστάσεων.

ΠΡΟΕΔΡ. : Μέ τί άλλο ασχοληθήκατε;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ: Συναντήθηκα μέ ωρισμένους "Ελληνες καί συζητήσαμε επί αντιστασιακών θεμάτων. Τότε ήταν πού εξεδήλωνα τήν επιθυμία νά κατεβώ στήν 'Ελλάδα γιά δυναμική δράση.

ΠΡΟΕΔΡ. : Τί θά κάνατε;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ : Θά έριχνα κροτίδες.

ΠΡΟΕΔΡ. : Πού θά τίς βρίσκατε ;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ : Θά μού τίς έδινε ή οργάνωση.

ΠΡΟΕΔΡ. : 'Η οργάνωση τίς αγοράζει ή τίς φτιάχνει;

ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ : Δέν ξέρω. 'Ε-

● Συνέχεια στή σελίδα 9